

Коллективна підготовка новобранців та й легіонерів була не менш виснажливою. Вони займалися будівництвом різних видів укріплень, а також брали участь у навчальних боях – піхоти проти піхоти чи проти кінноти.

Наступний етап передбачав польову підготовку, тобто організацію маршів із повним спорядженням, яке за підрахунками дослідника Франца Штолле становило понад 41 кг (при цьому він заявив, що брав мінімальну вагу кожного предмету спорядження, окрім зброї, що була уніфікована державою) [1, 69]. За це легіонерів (після реформи Марія) прозвали «мулами Марія» (mulī Mariāni).

Римляни чимало часу й уваги приділяли практиці зведення табору. Оскільки, відповідно римській військовій традиції, тимчасовий табір зводився у кінці кожного дня шляху легіону, тому курс навчання будівництва табору (castrum) був обов'язковим. У Британії був розкопаний такий «навчальний табір» за декілька кілометрів від форту, який зводили для тренування особового складу. Такі табори були досить невеликі, але створені з особливою ретельністю [3, 174].

Усі ці вправи відпрацьовувались на різній місцевості: на рівнинах, горбистій пересічній місцевості, у лісі тощо. Метою було підготувати легіонерів до будь-якої екстремальної ситуації. А також під час вправ намагались відпрацювати прийоми, які б допомогли вижити при зміні бойової обстановки.

Крім щоденної підготовки до боротьби з варварами, легіонери мали обов'язки мирного характеру. Наприклад, патрулювання всередині чи поза табором, несення нічної варти, різні господарські роботи (заготівля дров, прибирання спальних приміщень казарми тощо), патрулювання міських вулиць.

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна стверджувати, що військова підготовка була надважливою для римлян. Кожний легіонер отримував уміння і навички ефективно володіти зброєю, фізично та психологічно гартувався, здобував досвід для збереження свого життя у бою, а також готувався стати частиною єдиного організму – легіону. Надзвичайну роль у цьому відіграла дисципліна та самовіддача, як новобранців, так і тих, хто їх готував нести римську цивілізацію у землі варварів.

Список використаної літератури:

1. Уотсон Дж. Римский воин / Пер. с англ. А. Л. Андреева / Дж. Уотсон – М. : ЗАО Центрполиграф, 2010. – 189 с.
2. Ренат Флавий Краткое изложение военного дела / Флавий Вегеций Ренат / Пер. Кондратьева С. П. – М. : Директ-Медиа, 2008. – 268 с.
3. Махлаюк А. В., Негин А. Е. Римские легионы. Самая полная иллюстрированная энциклопедия / А. В. Махлаюк, А. Е. Негин. – М. : Эксмо, 2018. – 416 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Захарченко М. В.

М. С. Сухонос, Д. В. Романчук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

РЕЛІГІЙНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ КОРАНУ

За мусульманським вченням одкровення, дане Мухаммедові, міститься в Корані, що означає «читання», але це читання було на початку внутрішнім, Мухаммед серцем сприймав його, а тоді говорив в слух. Коран завжди являв собою книгу, але вона не була подібна на витвір рук людських, оскільки існувала на небі і звідти була повідомлена пророку. Списки Корану споконвіку існували на небесах, потім вони були перенесені ангелом Джібраїлом від престолу Аллаха на найближче до землі небо, а уже звідти, починаючи з 610 р. за християнським календарем, його зміст протягом 22 років передавався Пророку Мухаммеду.

Будучи в основному релігійно-філософським і законодавчим пам'ятником, Коран водночас є унікальним історично-культурним пам'ятником Аравії кінця VI – I половини

VII ст., а також літературним твором, що має видатну художню цінність. Крім того, Коран – глибокий психологічний документ, в якому викарбувані етапи еволюції особистості Мухаммеда, його становлення як віровчителя і людини нової епохи – законодавця, політика, дипломата, воєначальника.

Коран – основа релігії ісламу. Він визначає звичаї і традиції, важливі моменти побуту життя і способу поведінки сотень мільйонів людей, які сповідують цю релігію. У Корані знаходимо виклад вчення ісламу, регламентацію обрядів, моральних правил і приписів, правових норм і установлень. Текст Корану проголошують під час громадських і приватних зборів, молитв, на державних і релігійних святах, під час різних заходів громадського і приватного життя.

Іслам має п'ять головних засад, «п'ять стовпів віри»: перший – «немає Бога, крім Аллаха і Мухаммед – пророк Його»; другий – намаз – щоденна п'ятикратна молитва; третій – обов'язковий піст у місяць рамадан; четвертий – оплата милостині бідним (згодом це перетворилось в державний податок); п'ятий – хадж – обов'язкове паломництво в певний місяць до Мекки.

Наскрізним стержнем цієї релігії є догмат про єдинобожжя. Іслам вчить, що є тільки один Бог, «істинний і єдиний», і що взагалі допускати існування інших богів, крім Бога-Аллаха, є чи не найтяжчим гріхом.

Аллаха представлено у Корані як істоту з надлюдськими моральними якостями: він може гніватися на людей і прощати їх провини після покаяння, він любить праведників і ненавидить нечестивців. Водночас Аллах постає як безособова істота: він вічний, перший і останній, єдиний, нероздільний, володар світів, найкращий із суддів, творець, який дає життя. Аллах у Корані характеризується 99-ма епітетами [1, 207].

Слово й волю Аллаха до правовірних доніс Пророк Мухаммед. Відповідно до мусульманського віровчення, через досконалість усієї світобудови, Аллах кожному зі своїх створінь надав необхідні знаряддя і засоби для того, щоб вони могли в цю досконалість уписатися. Люди, які мають досить розуму і волі, потребують тільки знання правильного шляху. Для цього їм і потрібні пророки, оскільки самотійно вони знайти ці істини не в змозі.

Виняткові духовні здібності даруються Аллахом своїм обранцям, якщо ті у свою чергу володіють достатніми особистими якостями, щоб їх прийняти. Для цього потрібно, щоб: пророки народилися в чистих родинах з бездоганною репутацією; пророки не мали фізичних недоліків і не хворіли на заразні хвороби; пророки не мали сварливого і впертого характеру, здатного відвернути людей від їхньої проповіді; пророки проводили праведне життя в повній відповідності зі звичаями і традиціями того суспільства, у якому вони народилися [2, 157].

Немала роль в ісламі відводиться молитві, котра супроводжується певним комплексом молитовних поз та поклонів. Як правило молитва здійснюється арабською мовою, навіть тоді, коли мусульманин не араб і не розуміє тексту молитви. При цьому той, хто молиться має бути поверненим до Мекки з її храмом Каабою.

Близько до стовпів ісламу підходить джихад, який має декілька видів: джихад серця (боротьба з власними недоліками, хибами), джихад язика (дозвіл схвального і заборона осуджувального), джихад меча (або газават, озброєна боротьба з невірними) [3; 231].

Іслам проголошує рівність людей перед Богом у покірності і послуху. Вимога безумовної покори відбилася в ісламському вченні про всемогутність божественної волі, про приречення. У релігієзнавчій літературі зазначається, що основу мусульманства становить фаталізм. Вчення про співвідношення божественної і людської волі у Корані викладене суперечливо [4, 157].

Таким чином, догмат про вічність і несотворимість Корану повинен був надати священного характеру моральним і правовим нормам класового суспільства, сприяти зміцненню його устоїв.

Список використаної літератури:

1. Абрамович С. Релігієзнавство : Підручник / С. Абрамович, М. Тілло. – К.: Дакор, 2006. – 509 с.
2. Кислюк К. Релігієзнавство: Навчальний посібник для студентів вузів/ Костянтин Кислюк, Олег Кучер.; Нар. укр. акад.. -3-є вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2004. – 643 с.

3. Лубський В. Релігієзнавство: Підручник для студ. вуз./ Володимир Лубський, Василь Теремко, Марія Лубська – К.: Академвидав, 2002, 2003. – 431 с.

4. Релігієзнавство: Курс лекцій/ А. Г. Баканурський, Г. Л. Баканурський, Н. І. Ковальова та ін.; Під наук. ред. Г. Є. Краснокутського, В. Г. Сприняна; М-во освіти і науки України, Одеський нац. політех. ін-т. -2-ге вид. – К.: ВД 'Професіонал', 2006. – 301 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Мазур О.О.

Д. В. Романчук, М. С. Сухонос

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ЯПОНСЬКИЙ ТРАДИЦІЙНИЙ ТЕАТР «КАБУКІ»

Сучасна культура Японії являється найбагатшим сховищем традиційної театральної культури Азії, водночас її сценічне мистецтво є одним із самих молодих серед азійських країн. Японія єдина в світі країна, що володіє таким великим розмаїттям театральних жанрів, які налічують багатовікову історію традицій. Найбільш відомим за кордоном традиційним театральним жанром є театр «кабукі».

В кінці середньовіччя великою популярністю в Японії користувалися різноманітні народні танці, що носили загальну назву фурюодорі. Особливу увагу привертала один із видів цих танців – чуттєвий танець нембуцу-одорі. В ті часи було багато бродячих труп танцівниць і танцюристів, які виконували ці танці, але походження мистецтва «кабукі» зазвичай пов'язують з ім'ям однієї з таких танцівниць, Окуні, яка була жрицею синтоїстського храму в Ідзумо і відрізнялася особливо майстерним виконанням релігійних танців. Її приїзд в Кіото в 1603 році, і показ релігійних і народних танців для широкої публіки слід вважати першою виставою кабукі [1,48-50]. Слово «кабукі» в той час означало схильність до чогось оригінального, незвичайного. Коли Окуні в яскравому, ошатному і барвистому костюмі стала виконувати перед публікою танець нембуцу-одорі, повний несподіваних, часом нескромних рухів, його назвали танцем «кабукі». Виступи Окуні мали великий успіх. Поступово вона зібрала групу красивих дівчат, з якими ставила невеликі танцювальні сценки. «Кабукі» цього періоду зазвичай називають «Окуні кабукі» (кабукі Окуні), або «онна кабукі» (жіночі кабукі) [2,45].

Театральні трупи завоювали широку популярність у публіки, тому викликали занепокоєння у влади через великий вплив на суспільство. Правляча верхівка постійно вживала заходів для встановлення контролю за цим театром. Обмежувальні заходи уряду заважали нормальному розвитку театру і тим самим підштовхнули його на дещо незвичний шлях, що призвело до виникнення деяких особливостей жанру, які стали потім традиційними.

Перший період розвитку мистецтва кабукі закінчився в 1629 році, коли уряд Токугава, незадоволений моральним розкладанням суспільства, видав спеціальний указ, що забороняв виступ жіночих труп. Антрепренери швидко реорганізували трупи, додавши в них чоловіків, але і ці зміни не задовольнили уряд, тому було заборонено виступи і труп зі змішаним складом. Жінки були вигнані зі сцени кабукі остаточно. Ця офіційна заборона зберігалася до революції Мейдзі. А за двісті з гаком років в театрі так зміцнилася традиція обходитися без жінок, що рідкісні порушення її, які трапляються іноді в наші дні, не викликають підтримки публіки.

Танці, які так подобалися глядачам, могли виконуватися і красивими юнаками, одягненими в жіночі плаття, а урядова заборона на них не поширювалася. З'явилися трупи «вакасю кабукі» (кабукі юнаків). У трупи підбиралися красиві підлітки, які ще носили довге волосся. За звичаями того часу хлопчикам старшим шістнадцяти років голили передню частину голови, що, природньо, позбавляло їх жіночної привабливості.

Ефект від вистави «вакасю кабукі» був таким же чуттєвим, як і виступи «онна кабукі», і дав поштовх широкому поширенню гомосексуалізму, так як красиві хлопчики швидко знаходили покровителів. Тому уряд знову втрутився, і у 1652 році театр «вакасю кабукі» був заборонений [2,47].